

Kun sisarukset riitelevät ja isovanhempien rooli

[00:00:00] [musiikkia] Ihanat ipanat.

Hanna Westerholm: [00:00:11] Hei kaikki ihanat kuuntelijat ja lämpimästi tervetuloa takaisin Ihanat ipanat podcastiin. Minä olen Hanna Westerholm, kahden pienen pojan äiti Eliot on kaksi ja puoli ja Daniel on vuoden. Kanssani täällä tänään on taas huipputiimi Väestöliitolta, lastenpsykiatri Raisa Cacciatore ja seksuaaliterapeutti Minna Oulasmaa. Hei Raisa ja Minna, mitä teille kuuluu?

Raisa Cacciatore: [00:00:34] Hyvää, hyvää tässä. Justiinsa tullessani katselin bussissa, että tosi paljon miehiä lapsien kanssa oli menossa päiväkotiin tai töihin tai jonnekin. Näytti niin kivalta kyllä.

Minna Oulasmaa: [00:00:44] Innolla odotetaan kysymystä.

Hanna Westerholm: [00:00:47] Hienoa, me ollaankin saatu aika paljon kysymyksiä ensimmäisen jakson jälkeen. Kiitoksia paljon teille rakkaat kuuntelijat. Tämä on se paikka, missä voit kaiken, mikä saattaa tuntua vaikealta tai oudolta tai nololta. Me nostamme tässä podissa myös vaikeita aiheita esiin, joten rohkeasti vaan kysymään www.ihanatipanat.fi -sivuston kautta. Kysymykset kirjoitetaan nimettöminä. Haluan vielä muistuttaa teitä siitä, että tässä podcastissa keskitytään 0—3-vuotiaiden lasten ja heidän läheisten asioihin ja haluan myös muistuttaa siitä, että kysymysten ei tarvitse liittyä suoraan lapsiin, vaan ne voivat koskea yleisesti elämään lasten kanssa. Kysymykset voivat esimerkiksi liittyä parisuhteeseen lapsiperheessä tai koskea isovanhemmuita. No niinä Raisa ja Minna ja kaikki rakkaat kuulijat, lähdetään ratkomaan tämän päivän kysymyksiä. [musiikkia]

Hanna Westerholm : [00:01:42] [Lukee kuulijan kysymyksen:] Tyttäreemme täyttää kohta kolme. Hän on todella iloinen vilkas ja sosiaalinen lapsi. Meidän perheeseemme kuuluvat tytär, äiti ja isä. Minä eli äiti olen aina laittanut hänet nukkumaan ja hänellä on aina ollut vaikeuksia nukahtaa. Kun hän oli vauva, hän nukkui vain noin 20 minuuttia päivällä. Kun laitan hänet nukkumaan, luen hänelle 2—3 kirjaa ja laulan hänelle. Sitten hän makaa hereillä sängyssä melkein pari tuntia. Hän puhuu, laulaa ja leikkii vaikka sormilla. Hän ei vaan pysty rentoutumaan. Hän

nukahtaa yleensä noin kymmeneltä. Mitä vain saada hänet rentoutumaan ja nukahtamaan? Hänellä on niin paljon energiaa ja vaikka hän ei ole nukkunut päivällä meillä on sama ongelma iltaisin. Aamulla hän herää yleensä heti seitsemän jälkeen ja on yleensä hyvällä tuulella

Minna Oulasmaa: [00:02:23] Onpa hyvä kysymys. Ensiksikin haluan sanoa, että ihana kuulla, että lapsi herää aamulla hyvällä tuulella ja on iloinen ja virkeä päivän. Mietin, että mihin aikaan se nukuttaminen kannattaa aloittaa? Ja ehkä onko lapsi saanut riittävästi purkaa sitä motorista energiaa mitä hänellä tuntuu olevan, sitä virtaa? Ajatus, että vaikka joku ulkoilutus siinä pari tuntia ennen nukkumaanmenoa tai muuta, jos hänellä on liikaa sitä virtaa. Koska se kaksi tuntia kuulostaa kohtuuttomalta sekä äidille että lapselle. Äidille, joka yrittää saada lasta nukahtamaan ja ehkä uupuu ja turhautuu siihen ja toivoisi jo, että se omakin aika alkaisi. Onkohan lapsi liian virkeää nukahtamaankaan? Ehkä sellainen puoli tuntia voisi olla ikään kuin merkkipaalu suurin piirtein, että se voi kertoa lapsen olevan liian virkeää nukahtamaan. Sitten lapsen kanssa voi vaikka lukea kirjaa sohvalla ja katsoa, jos lapsi sitä myötä rauhoittuisi. Ja sitten uudestaan sinne sänkyyn. Myös heräsi ajatus, että lapsi voi tällä tavalla ilmentää perheen tunneilmastoa, tai jotain mikä ehkä hiertää siellä aikuisten välisissä ihmissuhteissa.

Raisa Cacciatore: [00:03:42] Niin tässä on tämä kohta, että ”minä äiti olen aina laittanut hänet nukkumaan ja hänellä on aina ollut vaikeuksia nukahtaa”. Vähän se isän poissaolo kuulostaa, että onko siinä jonkinäköistä tunneristiriitaa tai taakkaa tällä äidillä, joka on vastuussa nukuttamisesta, joka ei tunnu sujuvan. Usein nukuttaminen jotenkin lankeaa sille toiselle vanhemmalle ja toisella on sitten vapaata aikaa tehdä mitä lystää ja yksi kuluttaa iltansa. Silloinhan siitä syntyy helposti epäoikeudenmukaisuuden tunne tai semmoinen harmitus sitä lapsiparkaa kohtaan. Lapsihan taas haistaa suunnilleen ilmasta sinun stressihormonisi, että nyt joku menee täällä ylikierroksille ja ottaa sen itseensä ja haluaa nähdä mitä tässä tapahtuu ja itse hoitaa sitä tilannetta. Jälleen on tärkeää aikuisen rentoutuminen ja hyväntuulisuus. Tässä varmasti joku pilli kannattaa nyt viheltää, pistää peli poikki ja miettiä ihan uusiksi tämä tilanne ja ottaa varmaankin se toinen vanhempi mukaan nyt pohtimaan, että mitä voisi muuttaa ja olisiko tämä vanhempi parempi nukuttaja tai voisiko se lapsi rauhoittua hänen kanssaan. En siis tarkoita taitavampi nukuttaja, mutta ehkä vaihteeksi, että tämä systeemi vaihtuisi. Tämmöinen tuli mieleen.

Tässähän nyt aika vähän tietoa kaiken kaikkiaan että univaikeudet on äärettömän tavallinen. Ihan niin kuin syömisvaikeudet ja riitely. Tänään on niin tavallisia asioita, varmasti et kamppaile yksin, kysyjä siellä. Apua voi hankkia myös ihan ammattilaisilta kysymällä, niin kuin Hanna sinulla oli se unikoulukokemus. Aina kannattaa pohtia vaihtoehtoja.

Hanna Westerholm: [00:03:42] Nimenomaan. Niin kuin sanoin tässä aikaisemminkin, niin meillä ainakin toimii paremmin välillä, kun isä laittaa nukkumaan. Ainakin välillä, ei joka kerta, mutta suosittelen kokeilemaan. Ja tässä lukee, että aina kun hän laittaa tytön nukkumaan, niin hän lukee 2—3 kirjaa. Sanoitko Raisa äsken, että olisi ehkä hyvä lukea ne kirjat jossain muualla, kuin siinä sängyn vieressä? Olisiko hyvä ottaa lapsi vaikka sohvalle tai johonkin muualle?

Raisa Cacciatore: [00:05:50] Aivan, joko toden totta, että hän tekee sen siinä sängyssä. Sänky voisi olla vain sitä nukkumista varten, että ei enää puhuttaisi eikä seurusteltaisi sängyssä. Joo se on hyvä ajatus. Ja sitten, jos nukkuminen ei suju, niin ottaa lapsen tosiaan sinne sohvalle ja siellä taas voidaan seurustella vähän ja tehdä jotain tylsää, mistä ehkä se uni paremmin tulee.

Minna Oulasmaa: [00:06:13] Ajattelen, että sängystä on tullut lapselle nyt leikkipaikka, jossa hän iloisena ja virkeänä leikkii ja viihdyttää itseään. Sänky kannattaa pitää nukkumista varten nimenomaan ja leikki tapahtuisi muualla.

Raisa Cacciatore: [00:06:24] Hän vangitsee äitinsä huomion siellä sängyssä sitten monin tavoin leikkien ja ehkä ylikierroksillakin, eikä pysty rentoutumaan. Se on tässä jo pariin kertaan sanottu, että lapsi ei pysty rentoutumaan. Kuulostaa siltä, että joku syy siinä nyt on vetää ylikierroksilla. Se voi olla lapsen oppima tapa, että hän saa tässä hetkessä nyt sen jakamattoman huomion, mitä ei ehkä koko päivänä sitten koe saaneensa, tai monia tämmöisiä asioita. Pääasia myös, että lapsi ei tunne olevansa vääränlainen. Lapsi ei ole paha, lapsella on joku looginen syy aina siihen omaan toimintaansa. Se oma kokemusmaailma on pienen näkemys siitä, että mitä hänen nyt juuri pitää tehdä ja sen mukaan lapsi toimii.

Minna Oulasmaa: [00:07:08] Ja vielä, että lapset on hirveän yksilöllisiä omanlaisiaan. Kuulostaa, että tämä tyttö on hyvin motorinen ja liikunnallinen ja aktiivinen. Ja nyt

on tullut uudet suositukset, että alle kouluikäisten olisi hyvä liikkua jopa kolme tuntia päivässä. Se kuulostaa tosi paljon ja harva vanhempi varmaan pystyy tarjoamaan päiväkodin lisäksi ihan sitä kaikkea määrää. Mutta ehkä tällainen lapsi hyötyisi juuri sellaisesta aika reippaastakin liikunnasta, joka tapahtuisi sitten siellä illalla.

Hanna Westerholm: [00:07:40] Tuohan on myös hyvä pointti. Onko sillä väliä, tapahtuuko liikkuminen ulkona vai sisätiloissa?

Minna Oulasmaa: [00:07:47] Olen sitä mieltä, että se voisi olla ulkoliikuntaa. Siellä on kuitenkin paljon enemmän tilaa ja se käy paljon vähemmän myös aikuisen hermoille, kun se ei tapahdu sisätiloissa. Sitten sisällä voi olla erilaista leikkiä. Ja ulkoliikunnassa päästään kuitenkin ihan erilaiseen kuormittavuuteen, mitä tuon ikäinen lapsi jo kaipaa.

Raisa Cacciatore: [00:08:05] Meillä oli hyvin motorinen poika ja kyllä meillä oli trampoliini sisällä. Hän vietti siinä ylösalaisin tuntikaupalla, kun muut katsoivat telkkaria tai tekivät jotain muuta.

Hanna Westerholm: [00:08:05] Tuokin on hyvä idea. Samoin oli meillä, aina sen kymmenen kilometrin pyörälenkin jälkeen siinä trampoliinilla loput energiat.

[musiikkia]

Hanna Westerholm: [00:08:29] [Lukee kuulijan kysymyksen:] Hei Ihanat ipanat podcast. Meillä on kaksi lasta, 4-vuotias tyttö ja 2-vuotias poika. Molemmat lapsemme ovat päiväkodissa neljä puolikasta päivää viikossa. Kysymys koskee sisarusten välistä riitelyä. Voinko tehdä sille jotain? Riitely loppuu aina itkuun, koska tönitään, nipistetään tai raavitaan. Molemmat, mutta todennäköisesti pikkuveli aloittaa. Yleensä tilanne on niin, että molemmat haluavat saman lelun tai pikkuveli ei saa olla mukana, vaikka hän kiltisti yrittää. Nuorempaa harmittaa ja siitä se sitten lähtee. Esimerkiksi tänään he leikkivät Dubloilla ja isosisko omi tiettyjä osia, joita nuorempi myös haluaa. Tästä seuraa pieni välikohtaus. Nelivuotiaan on muutenkin vaikea jakaa leluja ja hän vaati usein omia leluja itselleen pikkuveljeltä, vaikka ei olisi leikkinyt niiden kanssa juuri silloin

Raisa Cacciatore: [00:09:17] Heti tekee mieli sanoa, että näinhän lapsi tekee ja näin se kuuluu olla. Nelivuotias on tosi pieni ja kaksivuotias vielä pienempi, he harjoittelevat sosiaalisia taitoja ja silloin toiminnan kautta tekeminen on. suorin ja selkein viesti, että "Tämä on minun tavarani, älä ota tätä ja en halua antaa". Ne ovat ne kokemukset. Sitten pikkuhiljaa me sosiaalistutaan, eli tavallaan aikuisen kuuluukin olla siellä mukana aika paljon, kun 2- ja 4-vuotiaat nyt harvemmin hoitavat toisiaan tai helposti leikkivät keskenään. Eli opetetaan sitä, miten annetaan ja minkä kanssa silloin voi itse leikkiä, ja sitten taas miten pyydetään lelu takaisin ja miten toinen sen antaa. Nämä ovat monimutkaisia taitoja tällaiset, niin kuin tavaran jakaminen, ne eivät ole synnynnäisiä ollenkaan, vaan jokainen pitää huolta omastaan. Joten näin se menee, tästä lähdetään ja pikkuhiljaa opitaan, ehkä aikuisuuteen mennessä, että mitenkäs sitä nyt toisen kanssa jaetaankaan ne tavarat.

Minna Oulasmaa: [00:10:22] Esikoiselta kanssa helposti odotetaan sellaista, että hänen pitää kauheasti ymmärtää ja antaa periksi ja ottaa huomioon sen nuorempi. Ihan samalla tavalla hänellä on kuitenkin niitä terveesti itsekkäitä haluja johonkin tiettyihin leluihin ja muihin, että varmaan usein huomaamattakin vanhempana ajatellaan, että "Olet jo niin iso ja reipas, että kyllähän sä otat huomioon ja leikit tämän nuoremman sisaruksen kanssa". Aikamoisia vaatimuksia, mitä ei ehkä aina huomatakaan.

Raisa Cacciatore: [00:10:53] Niin, vaikka vanhempi lapsi on neljävuotias ja tavallaan ajattelee helposti, että "Olet jo neljä vuotta, olet jo näin paljon oppinut, näitä asioita olen pitkään opettanut". Mutta hän on ollut vasta kaksi vuotta isompi sisarus, eli ei yhtään sen isompi siinä asiassa kuin pienempikään. Miten otetaan huomioon, miten siedetään, että on kaksi lasta, miten koitetaan jakaa asioita? Nämä opitaan hitaasti ja neljävuotiaalla vielä tosi lyhyt muisti ja tosi impulsiiviset tavat. Lapsi myös luonnostaan, syntyjään käsittelee toiminnan kautta tunteen. Kun tulee paha olo, hän tekee jotain sille. Kun tulee hyvä olo, hän tekee jotain sille, hän näyttää ja osoittaa ja haluaa ja rakastaa ja pussaa. Ja toisaalta lyö ja tönii ja raapii todella helposti. On hyväksyttävä, että se on hidas ja pitkä tie, että opitaan ensin jotenkin sanallisesti ja sitten jopa ihan mielessä käsittelemään tunteita. Lapsen tunteita voi myös rauhoittaa silittelyllä ja kädestä pitäen koskettamalla, rauhoittamalla, eli myös konkreettisesti toiminnan kautta.

Minna Oulasma: [00:12:02] Usein kun syntyy toinen lapsi, esikoiselle sanotaan "Nyt sä sait leikkikaverin". Eihän se ole totta pitkään aikaan. Lähinnä ajattelen, että jos olisin itse nyt se 4-vuotias, niin ajattelisin, että 2-vuotias on kilpailija, eikä mikään kaveri. Me kilpailemme samoista leluista ja huomiosta ja tavaroista.

Raisa Cacciatore: [00:12:21] Kaksivuotias on kuitenkin aika paljon pienempi, että onhan se tylsempi ja koko ajan pitäisi ottaa huomioon. Kuka jaksaa olla isompi sisarus? Onhan se ihan hirveä taakka myös. Täytyy nähdä, miten pieni se nelivuotias vielä on.

Hanna Westerholm: [00:12:34] Mutta te olette sitä mieltä, että olisi hyvä, että joku vanhempi olisi aina mukana sitten leikkimässä. Tai ei ehkä aina, mutta...

Raisa Cacciatore: [00:12:40] Ei ehkä aina, mutta tässä kirjoitettiin, että todennäköisesti pikkuveli aloittaa. Joten eipä siinä ole oltu katsomassa. Eihän koko ajan voi ollakaan katsomassa, näinhän se tietenkin on. Mutta silloin täytyy hyväksyä, että riitaa tulee. Ja silloin, kun on alkaa mennä liian fyysiseksi, niin aika napakasti toiminnan tasolla aikuisen täytyisi olla siellä mukana ja osoittamassa. Ja jälleen, että mitä sitten saa tehdä. Jos ei saa purra eikä raapia, miten sitten saa osoittaa sen, että älä ota minun tavaraani? "En halua näin, minua ei saa kohdella näin". Me osaamme kyllä kieltää, mutta toiminnan ohjaaminen siihen hyväksytyyn tulisi tehdä aina samalla.

Minna Oulasmaa: [00:13:23] Ajattelen vielä, että jos tässä on jotain sisarkateus-problematiikkaa, niin olisi hyvä että molemmat lapset saisi vanhemman omaa erityistä aikaa. Esikoinen saisi kokea olevansa edelleen yhtä tärkeä ja rakastettava kuin se pikkuveli, että vanhemmat järjestäisivät kahdenkeskistä aikaa myös hänen kanssaan.

Hanna Westerholm: [00:13:46] Tuo on tosi hieno ajatus.

Raisa Cacciatore: [00:13:47] Joo aina myös niin, että huomiota ei pelkästään saisi tekemällä jotain pahaa. Silloin aikuinen ottaa kontaktia ja puhuu lapselle vain, kun hän tekee jotain pahaa. Huomiota pitäisi saada ihan pyytämättä, myönteisen kautta. Sellainen kannustava, rakastava "Onneksi olet minun lapseni. Ihanaa kun olet

olemassa". Sitten taas sisarkateus kuuluu olla, se ei ole tavallaan probleema. Totta kai harmittaa, kun on toinen jakamassa ja viemässä huomiota ja sitä pitää aina ottaa huomioon. Tunteet ovat, niiden kanssa vaan pärjätään.

Hanna Westerholm: [00:14:18] Tässä kysymyksessä oli kaksi erillistä kohtaa. Hän kysyi vielä, että ”4-vuotiaalle esikoiselle vastoinkäymiset ovat tiukka paikka. Voinko jotenkin treenata hänen kärsivällisyyttään ja auttaa häntä kohtaamaan epäonnistumisia? Häntä harmittaa todella paljon, jos ei osaa tai ei onnistu jossain asiassa. Tämän lisäksi hän itkee todella herkästi. Esimerkiksi jos hän pukee päälle ja ei saa haalarin lahjetta heti saappaan päälle se on katastrofi ja hän hermostuu ja itkee.”

Raisa Cacciatore: [00:14:45] Tässä tulee myös mieleen, että onko tämä lapsen tapa saada jakamaton huomio? Kun hän on epätoivoinen, niin aikuinen lohduttaa. Kiireessä, arjessa lapsille voi olla kokemus, että aikuiset viuhkuvat tuolla yläilmoissa ja heidän silmiään ei edes näe koskaan. Mutta sitten, kun on paha mieli ja alkaa itkemään niin silloin aikuinen huomaa ja tulee lähelle, jää ja alkaa lohduttaa ja saa hetken tuntea olevansa taas näkyvä ja rakastettu. Siis lapset toimivat näin ja lapsilla on vaiheensa, jolloin he opettelevat pettymyksen sietoa. Ne voivat olla tosi haastavia ja sitten menevät ohi ja lahkeet ja saappaat ei haittaa enää yhtään. Nyt on vaikea vetää mitään johtopäätöksiä, enkä halua niin tehdä, mutta tulee mieleen näitä asioita, että meillä on myös tällainen liiallisen lohduttamisen loukku, että kun lasta sattuu, kun tulee haava tai itku, niin sitten me lohdutetaan niin kamalan paljon että, äkkiä pieni lapsi ajattelee "Mitäs jos kaatuisin uudestaan. Saa taas olla sylissä ja jäätelöä ja puhalletaan ja silitetään. Olen niin rakas ja ihana". Jotenkin saatetaan myös tällä keinolla pitkittää sitä itkua. Voisiko aikuisen asenne tässä olla että "Uusi yritys!", kun näkee että kysymys on lahkeesta, eikä maailmanlopusta todellakaan. Nyt mennään, jätetään huomiotta se epätoivo, jonka jälkeen se lapsi pikkuhiljaa alkaa katsomaa, että "Tuo aikuinen ei hötkyile. Minusta tuntuu, että maailma romahti mutta aikuinen ei näe asiaa sillä tavalla". Lapsihan peilaa paljon aikuisen reaktioista, miten maailmaan pitää suhtautua. Tässä asiassa tulee mieleen, että aikuinen voi ehkä jättää harmin huomiotta ja kääntää huomion positiiviseen.

Minna Oulasmaa: [00:16:29] Mietin myös, voisiko 4-vuotiaalle olla joskus houkuttelevaa tekeytyä vähän pienemmäksi ja avuttomammaksi, jolloin on ikään

kuin nuoremman sisaruksen kaltainen. Sitä kautta, että jos hän on huomannut, että se pienempi saa jotenkin ihanampaa huomiota, niin lapsi kokee, että tekeytymällä vähän pienemmäksi ja avuttomammaksi hänkin saa sitä samaa itselleen.

Raisa Cacciatore: [00:16:51] Juuri näin. Ja kun pieni on pieni ja itkee paljon ja häntä lohdutetaan paljon, niin kyllähän isompi taantuu usein juuri samoista syistä.

Minna Oulasmaa: [00:16:59] Joissain tilanteissa voi käyttää myös tarroja. Joillekin se sopii ja joillekin ei, siitä ollaan montaa eri mieltä. Mutta kannustimena ne saattavat toimia ihan kivasti, että kun jokin asia vaikkapa pukeminen on sujunut hyvin, niin silloin saa tarran. Ja sitten kun tarroja on kerännyt riittävän monta, vaikka sinne jääkaapin oveen, niin sitten saa jonkun kivan pienen palkinnon siitä. Joskus ne toimivat ihan hyvin.

Raisa Cacciatore: [00:17:25] Ilman muuta ja se on myös yksi keino aikuiselle muistaa kannustus. Sitten kun asia menee hyvin, kun ne lahkeet ja saappaat menee oikeissa järjestyksessä, niin lapsi saa aikuisen positiivisen huomion. "Vitsi meni hienosti ja näin onnistuit pukemaan ja taas meni hyvin". Huomio on usein se tarra, mutta tehdä siitä se projekti, että aina kun pukeminen menee hienosti, niin saattaa tarran. "Voit onnistua tässä, tämä on sun juttu. Ja kun olet saanut kolme tarraa niin sitten lähetään puistoon tekemään sitä ja tätä".

Minna Oulasmaa: [00:17:54] Ja riittävän pieni asia, kuten juuri pukeminen. Tavoite ei voi olla, että koko päivä on sujunut reippaasti ja et ole itkenyt kertaakaan, vaan että se on yksi pikku asia.

Raisa Cacciatore: [00:18:04] Pikku asia, joka ehkä jo osattiinkin, mutta nyt tuli taantumisen niin otetaan uudestaan tarraprojekti tästä. Mutta vielä yksi asia tuli mieleen. Lapsi itkee todella herkästi esim., jos se ei onnistu siinä pukemisessa. Semmoinenkin vaihtoehto on, varmaankaan ei tässä kysyjän tapauksessa, mutta tulee mieleen, että jos lapsi pelkää rangaistusta. Jos muutaman kerran aikuinen ottanut pulttia ja riehaantunut kunnolla, että "Ei nyt todellakaan, iso ihminen, sun pitäisi osata jo pukea". Niin kun lapsi epäonnistuu, hän saattaa alkaa itse itkemään, sitä tulee tällainen puolustusstrategia, että kun heittäydyn heti epätoivoiseksi, niin kukaan ei suutu minulle. Saan anteeksi sen, että olen pieni ja epäonnistun. Sekin

kannattaa pitää mielessä. Väsyneet, ärtyneet vanhemmat helposti tulee antaneeksi sitä palautetta, että "Sun pitäs nyt jo osata, oot niin iso."

Minna Oulasmaa: [00:18:58] Kun me tutkittiin päivähoidon ammattilaisten kielletyksi kokemia tunteita, tai mitä ne ammatti-ihmiset koki vaikeiksi tunteiksi, niin yksi oli lapsen itkuherkkyys. Saattaa olla aikuiselle, vanhemmalle, vaikea sietää herkkää lasta, jos on vaikka itse kasvatettu hyvin reippaaksi ja pärjääväksi. Silloin tämä osuu siihen aikuisen omaan haavaan

Raisa Cacciatore: [00:19:25] Totta, se on kanssa meidän kasvatuserinteissämme, että pitää olla niin reipas ja itsenäinen ja vaivaton, näkymätön, hajuton, mauton lapsi. Kiltteyden vaatimus. Silloin tällainen itkuherkkä lapsi osuu meidän hermoomme. Ärsyttää. Siinä joutuu taas aikuinen harjoittelemaan omia tunnetaitojaan.

[musiikkia]

Hanna Westerholm: [00:19:51] [Lukee kuulijan kysymyksen:] Hei Raisa ja ystävät. Olen leipääntynyt pikkulapsiarkeen. Kukaan ei ollut kertonut, miten tylsää se voi olla. Samalla tunnen pistoksen rinnassa, kun sanon tämän, koska en osoita kiitollisuutta kaikkea tätä valtava onnea kohtaan, mitä olen osakseni saanut. Olemme naispari, vaimoni synnytti vauvamme ja hoitaa häntä nyt kotona. Vauva on seitsemän kuukauden ikäinen, terve syö ja nukkuu, mutta hän on tullut jotenkin väliimme. Kumppanini ei tunnu enää olevan yhtään kiinnostunut minusta ja tapahtumista töissäni. Itse en ollut edes kovin innostunut hankkimaan lapsia, mutta myönnyin, koska se oli kumppanilleni niin tärkeää. Miten voisin alkaa iloita perheellistymisestä ja päästä taas lähemmässä rakastani?

Minna Oulasmaa: [00:20:29] Lasta vähemmän hoitava vanhempi voi joutua ikään kuin ulkokehälle tässä perhesysteemissä. Parisuhdettahan ei kannata laittaa mitenkään hyllylle pikkulapsivaiheessa. Vanhemmuus on tosi tärkeätä, mutta ihan yhtä lailla sitä parisuhdettakaan ei saa unohtaa. Se kannattaa ottaa esille rakentavalla ja kivalla tavalla. Enemmänkin niin kuin houkutella sitä ehkä vähän kauemmaksi karannutta kumppania takaisin taas siihen läheisyyteen. Vaikka ehdottaa, että olisi tosi ihana viettää yhdessä aikuisten aikaa ja kertoa toiselle miten tärkeä hän edelleen on sinulle kumppanina.

Raisa Cacciatore: [00:21:11] Juuri näin kuin Minna sanot. Helposti tapahtuu niin, että lapsen synnyttänyt vanhempi kokee kaikki ne hormonimuutokset ja luonnostaan sitoutuu vauvaan ja vauvan tarpeisiin ja herkistyy siihen voimakkaasti, jolloin seksuaalisuus ja parisuhde menettää merkitystään vaistomaisesti. Tässäkin olisi aivan mieletöntä, jos voisi etukäteen tehdä sopimuksen, että hoidetaan parisuhdetta. Ja vielä hyväksyä, että se tehdään pienten tekojen kautta, vaikka tunne ei ole niin voimakas, vaikka on väsynyt. Vaikka ajattelee, että hengittääköhän se lapsi ja lasta pitäisi paijata, niin kuitenkin tekee ne katseet, kosketukset, suukot ja sipaisut sitä kumppania kohtaan. Ja muistaa sopimuksen, että tämä meidän parisuhteemme on oleellinen ja tärkeä ja suojelun kohde tässäkin kohdassa. Vaikka vauvan tarpeet on suuret ja vaikka vaistomaisesti ajatukseni ja sydämeni helposti kulkee sinne päin, niin pidän tämänkin kanavan tärkeänä ja yllä. Koska on ilmiselvää, että kumppani voi loukkaantua ja tuntea olevansa todella hämmentynyt siitä, että häneen ei kohdistu mitään tunteita ja vauva saa kaikki. Tuntuuhan se epäreilulta ja toisaalta, jos sanoo, että haluaisin vähän huomiota niin tämä vauvaan sitoutunut ihminen taas tuntee, että eikö mikään riitä, ja en minä jaksa kaikkia hoivata ja paijata. Vieläkö tässä nyt pitäisi seksuaalisuuttakin ajatella. Elikkä tunteet ovat solmussa ja tavallaan se on normaalia, mutta siitä päästään eteenpäin ihan rakentavalla keskustelulla ja sopimuksilla.

Minna Oulasmaa: [00:22:59] Niin tuossa kun kerroit, että kumppanista tulee ikään kuin yksi tarvitsija lisää ja tämä lasta enemmän hoitava henkilö voi kokea, että hellyyden ja läheisyyden tarpeet on tullut tyydytettyä jo sen vauvan kanssa, tai että hän on ammentanut jo koko päivän tälle lapselle kaiken itsestään, että nyt se kumppani vaan siellä vaatii, yksi vaatija lisää jonossa.

Raisa Cacciatore: [00:23:21] "Saisinpa pitää oman kehon joskus itselläni, eikä joku roikkuisi koko ajan kiinni." Näinhän se helposti menee. Näistä puhumalla molemmat ymmärtävät sen.

[00:23:30] On hyvä, että tässä on havahduttu ja halutaan tehdä, koetaan, että on menty vähän eri suuntaan. Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kannattaa havaita näitä asioita, heikkoja signaaleita ja tehdä asialle jotain. Se voi olla usein aika vaikeaa,

kun tapahtuu pikkuhiljaa siellä arjessa. Mutta kun herää tähän tilanteeseen niin silloin voi vielä muuttaa sitä suuntaa.

Raisa Cacciatore: [00:23:57] Eli tosi hyvä, että kysyit tätä! Tulee mieleen semmoinen ihan yksinkertainen keino, että mitä jos mieltisitte yhdessä aikuiset, silloin kun teillä on iltaisin hetki aikaa olla käsi kädessä, että mikä kaikki on hyvin. Kumpikin kertoisi toiselle vaikka viisi asiaa, joista on tosi kiitollinen ja onnellinen juuri nyt. Silloin parisuhde rakentuisi myös tämän myönteisyyden kautta ja hyväksynnän ja semmoisen "mistä voimme yhdessä iloita" -kautta, koska arjessa on niin paljon helposti sitä, että "Tämän takia olen uupunut. Tätä en kestä. Tästä olen väsynyt. Vaadin. Haluan. Tarvitsen lisää", mutta sitten huomaisi myös sen, kuinka on loppujen lopuksi me ollaan onnellisia. Pysähtyisi ja antaisi onnelle tilaa.

Hanna Westerholm: [00:24:41] Todella hyvä vinkki. Jos jotenkin fokusoi siihen hyvään, niin sehän kasvaa, että ihan todella hyvä idea. Mulle tulee kanssa mieleen, tiedän että monet pitää sellaisen Date nightin. En tiedä onko kerran viikossa liian paljon vaadittu, tai sitten kerran kuukaudessa, vaikka että olisi joka keskiviikko ilta tai iltapäivä, jos ilta tuntuu liian vaikealta. Tekisi jotain yhdessä, kävisi vaikka kävelyllä tai ihan mitä vaan, tai menisi lasilliselle tai syömään yhdessä tai jotain tällaista. Olisi aikuisten aikaa edes pari, kolme tuntia viikossa.

Raisa Cacciatore: [00:25:16] Todellakin, jos vain on mitenkään mahdollista ja on hoitoapua ja verkostoja niin ilman muuta.

Minna Oulasmaa: [00:25:21] Olisi tärkeää, että molemmat haluavat tehdä sen, että se joka on ehkä enemmän lapsen kanssa ei koe, että tämä on nyt joku tämmöinen pakkopulla mikä pitää suorittaa, että toinen olisi tyytyväinen, vaan että "mä haluan edelleen viettää suinkaan sitä aikuisten välistä aikaa".

Raisa Cacciatore: [00:25:38] Ja se on myös tahtokysymys. Vaikka se tunne ehkä on, että "En voi jättää hetkeksikään vauvaa. Se varmaan kuolee, eikä hengitä, jos en koko ajan valvo" niin tämmöinen tunne voi olla ja se on ihan ok ja silti tehdä päätös, että nyt vihellen tämän pelin poikki ja otan pikkuisen etäisyyttä. Vauva kyllä pysyy hengissä sen kolme tuntia, kun käymme kävelyllä.

[musiikkia]

Hanna Westerholm: [00:26:06] [Lukee kuulijan kysymyksen:]Hei Raisa ja Minna. Meillä on kolmevuotiaat vilkkaat kaksospojat, joiden yöt ovat vieläkin varsin rikkonaisia. Molemmilla pojilla on yhä vaippa käytössä. Kaksoset heräävät kerran pari yössä ja menen rauhoittelemaan heidät takaisin uneen. Mieheni, joka aiemmin osallistui lapsiperheen arjen pyörittämiseen paljonkin, on nykyisin pitkiä aikoja työmatkoilla. Olen niinä aikoina lähestulkoon yksinhuoltajana pyörittämässä arkea. Palattuani hoitovapaalta töihin huomasin kiireen lisääntyneen työpaikallani ja vastikään loppuneet YT-neuvottelut jättivät työilmapiirin kyräileväksi. Kukaan ei oikein uskalla olla se ensimmäinen, joka lähtee töistä kotiin. Siksi poikien päivät venyivät hoidossa usein pitkiksi. Haluaisinkin neuvoja siihen, miten voin revetä näin monen eri suuntaan? Millaisin toimintamallein saisin kiireen ja kiireen tunteen kuriin? Lisäksi haluaisin tietää, miten pääsen eron jatkuvasta syyllisyydestä, joka vaivaa minua sekä töissä että kotona?

Minna Oulasmaa: [00:27:02] Onpa hyvä kysymys koskettaa varmasti tosi montaa vanhempaa työn ja perheen yhteensovittamisen kysymyksissä. Ja taas muistuu mieleen omilta ajoilta, kun vei lapset hoitoon ja aloitti töissä, niin se riittämättömyyden tunne ja syyllisyyden määrä. Vaikka olisi ensimmäisenä ollut työpaikalla, kun piti lähteä siihen tiettyyn bussiin ehtiäkseen hakemaan lapsen päivähoidosta. Tunsin tekevänsä väärin, kun kaikki muut ihmiset jäivät sinne omille työpisteilleen. Ajattelin silloin, että mitä syyllisyyteni halusi mulle kertoa? Minua auttoi sen syyllisyyden tutkiminen. Oivalsin, että olen tehnyt työajan, mikä sopimuksessani lukee ja se riittää.

Raisa Cacciatore: [00:27:50] Pienten lasten vanhemmat on maailman tunnollisimpia ja kunnollisimpia. Sen vastuuntuntoisempia ihmisiä ei ole. He ovat herkistyneet kaikille tunteille ja sille vastuulle. Heillä on aivan avuton pieni ihminen tai useita heidän pärjäämisensä ja ymmärryksensä varassa. Pysyvätkö ne hengissä ja onko ne olemassa vielä huomennakin. Siinä muuttuu toiseksi ihmiseksi ja alkaa käyttää pyöräilykypärää ja turvavyötä ja vähentää kaikennäköistä riskinottoon luonnostaan.

Myös vastuullisuus työnantajalle helposti tulee ylisensitiiviseksi, yliherkäksi sille. Tässä todella kuulosti Minna hyvältä, että pysähdy tutkimaan sitä omaa syyllisyyttäsi

ja tee itsellesi säännöt. Kirjoita ylös ja lue aina välillä, että minun velvollisuuteni on lähteä kello silloin ja silloin töistä. Koska, kuten kerran sanoit, kukaan lapsi ei halua olla se viimeinen lapsi siellä aidalla istumassa illan pimetessä tai pimettyä, kun kaikki muut on saanut jo iloisen kohtaamisen ja kadonneet koteihin. Sitten kun se oma vanhempi tulee, niin kukaan ei enää näe sitä, että minutkin kyllä haettiin pois. Eikä tarvitse siellä yksin ikävissään itkeä ja pohtia. Lähdetään ajoissa ja annetaan sille kotielämälle aika ja arvo. Lääkäri nyt määrää täällä radiossa, että lähtekää ajoissa kotiin. Yhä enemmän kyllä työnantajatkin ymmärtävät tätä, että on pakko joustaa myös työpaikan sen perheen tarpeiden takia. Eikä vaan vanhempien on pakko joustaa työnantajan takia. Uskoisin, että tunteet ovat meidän sisällämme. Niin kuin se kiirekin tässä. Koko ajan joka paikassa on kiire ja syyllisyys. Huomaa, että ne ovat sun nahkojen sisällä olevia tunteita. Voit myös tehdä niille itse jotain, ne ei välttämättä tule sieltä ulkopuolelta, vaan ovat itse omasta arvomaailmasta ja omasta herkkyydestä rakennettuja.

Minna Oulasmaa: [00:29:53] Tämä tunne, minkä moni varmaan pystyy tunnistamaan, kokemus, että aina on väärässä paikassa. Kun olet kotona, niin on se tunne, että pitäisi olla siellä töissä ja taas töissä syyllisenä siitä, että kotona pitäisi olla nyt. Jotenkin ehkä ajatus siitä, että säästä paras itsestäsi kotijoukoille, älä anna kaikkea sinne työnantajalle työpaikalla, vaan hoida työt hyvin ja se riittää, mutta säästä paras itsestäsi tärkeimmille.

Raisa Cacciatore: [00:30:22] Tosi hyvä. Se voi olla vaikeaa, jos on ennen lapsia tottunut siihen, että olen täydellinen ja hoidan kaikki hommat. ”Jos mulle joku työ annetaan, se on ennen deadlinea valmis ja kun hyvää pyydettiin, niin priimaa pakkaa tulemaan.” Voi olla ylpeä siitä, että osaa ja suoriutuu. Ja sitten on pienet kaksoset. Ei nuku öitä, ei ikinä saa mitään valmiiksi, ei ikinä ole koti eikä parisuhde kunnossa, eikä samat sukat jalassa, kun töihin tulee. Joten riman laskeminen on tärkeää. Mikä riittää, mikä on todellista? Ehkä myös omien arvojen selkeyttäminen just tässä, että paras itsestäsi sinne kotiin ja se että voidaan nauraa lasten kanssa lattialla yhdessä kasassa on täyttymys, ei se, että on siistiä. Onko viisikymmentä tuntia vuorokaudessa?

Minna Oulasmaa: [00:31:16] Ajattelen, että kun yksi ihminen tekee tähän muutoksen työpaikalla ja osoittaa, että mulla on työajat ja mulla on rajat. Sen jälkeen moni

muukin voi rohkaistua siihen ja uskaltaa lähteä ajoissa työpaikalta. Niin kuin tässä oli, että kukaan ei oikein uskalla lähteä, koska tarkkaillaan vähän toinen toisiamme.

Raisa Cacciatore: [00:31:35] Se on arvo, että arvostan myös sitä kotiaikaa ja silloin jaksan töissäkin paremmin. Niin muutkin uskaltavat tehdä samoin ja silloin me puhutaan rehellisesti meidän elämänarvoista.

[musiikkia]

Hanna Westerholm : [00:31:54] [Lukee kuulijan kysymyksen:] Hei Ihanat ipanat podcast. Kiitos todella paljon tästä podista. Vain suoraan sanoa, että tuli tarpeeseen. Meillä on kaksi pientä suloista poikaa. Vanhempi on 3-vuotias ja nuorempi vajaan vuoden. Meillä oli pitkään ongelmia heidän nukkumisensa kanssa, mutta tunnollisen unikoulun jälkeen olemme saaneet rutiinit kohdilleen ja yöt sujuvat moitteetta. Tuntui ihanalta, kun ei ole enää jatkuvasti kuolemanväsynyt. Olemme sinänsä onnellisessa asemassa, että lapsilla on isovanhemmat, jotka mielellään auttavat lasten kanssa noin kerran viikossa. Huoleni on seuraava: Nyt kun olemme pitkän ja piinalliseen valvomisen jälkeen saaneet pojat nukkumaan nätisti, niin minua jännittää jättää pojat hoitoon isovanhemmille, jotka selkeistä ohjeista huolimatta toimivat lasten kanssa aivan oman mielensä mukaan. Pelkään, että jos rutiineista ei pidetä kiinni, olemme pian taas lähtöruudussa ja menetämme taas yönemme. Olen yrittänyt olla selkeä siitä, että kirjoittamiani ohjeita tulisi noudattaa, mutta mitään ei tapahdu. Mikä neuvoksi? En haluaisi olla epäkohtelias, koska heidän apuaan meillä todella arvokasta. Kiitos paljon avusta.

Raisa Cacciatore: [00:33:00] Tosi kiva tilanne, aivan upeaa, että on ne ihanat isovanhemmat. Niin kuin kysyjä sanoo, ettei haluaisi olla epäkohtelias, koska apu on kullannarvoista. Kannattaa kehua ja kiittää niitä isovanhempia. Se on hienoa ja oma kokemus esimerkiksi oli, että ainoat appivanhemmat olivat niin kaukana, että se oli harvinaista herkkua, kun sai lastenhoitoapua. Sitä kannattaa tuoda esiin miten tärkeää se on ja miten on siitä onnellinen.

Se miten tämä tilanne voisi muuttua, missä kysyjä on ihan oikeassa, että tähän rytmisyys on pikkulapsille todella tärkeää, joka onkin hämmäntävää usein monille, kun pikkulapsiarkeen joutuu astumaan. Se on asia, josta kannattaa pitää kiinni, jotta

kaikki sujuisi helpommin ja ihmiset saisi nukkua. Tämä kannattaa ottaa puheeksi avoimesti isovanhempien kanssa niin, että rakentaa heidän kanssaan semmoisen kimpan ja tiimin. Ei niin, että komentaa ja kirjoittaa lappuja näille aikuisille, jotka kuitenkin ovat jo lapsensa kasvattaneet ja usein kokevat, että hehän tässä ovat ne kokeneet ja te olette nuoria vanhempia, vaan niin että tämä iso kysymys on lasten nukkuminen ja nyt jotenkin ihmeen kautta näin hienosti on, että he nukkuvat ja mitä isovanhemmat tästä tuumaavat? Voidaanko suunnitella miten tämä sujuisi jatkossakin? Otetaan heidät alusta asti mukaan suunnittelemaan systeemejä ja sitten ohjataan varovasti, että tultaisiin samaan tulokseen, eikä tarvitse mennä komentamaan ja opettamaan heitä. Se voi olla arka paikka isovanhemmille, jotka voivat jopa pelätä, että heitä kohtaan tunnetaan epäluottamusta, eikä ehkä uskalleta antaa lapsia hoitoon. He ovat ehkä ylirempseitä, että kyllä me nyt osaamme eivätkä kuuntele. Asiaa voi lähestyä niin että "olen vähän nyt tässä ymmällään ja ihmeellistä, kun ne nyt nukkuvat ja nyt on tämmöinen rytmi. Mitenkä me voisimme yhdessä pitää tämän yllä tämän upean tilanteen, kun te olette niin viisaita".

Minna Oulasmaa: [00:35:10] Jotenkin tuota keskustelua kannattaisi harjoitella jo kun ensimmäistä lasta aletaan odottaa. Minkälaisia toiveita ja odotuksia molemmilla puolilla on toinen toisistaan ja myös ehkä keskustella vähän niistä rajoista. Usein meillä suomalaisilla jotenkin se puheeksi ottaminen kauhean vaikeaa ja hankala asia. Ja myös ehkä huolen ilmaisu, jos semmoisia tulee eteen. Aika moni isovanhempi saattaa vierastaa omien lasten tai heidän puolisoitten antamia tiukkoja ohjeistuksia ja niitä voidaan pitää vähän sellaisena tarpeettomana. Silloin kun ne alkavat ärsyttää ja niitä vastustetaan, ei aina ehkä ymmärretä miten tärkeitä ne jotkut ovat kuitenkin lapsen hyvinvoinnille. Toisaalta on taas tilanteita, joissa myös vanhemmatkin voisivat tulla vähän vastaan ja joustaa ja antaa isovanhempienkin toimia tavallaan. Ei se lapsi siitä kärsi. Hauska kun mun oma lapsenlapsi tuli kylään, siitä on jo aikaa, niin hän usein kävi läpi mikä kaikki täällä mummolassa on erilaisilla säännöillä kuin kotona. Hän sanoi mulle, että "Kotona äidin sängyllä saan pomppia. Mummin sängyllä ei saa pomppia." Ja kun tarkistin hänen äidiltään, äiti kyllä sanoi, että ei sillä hänenkään sängyllänsä saa pomppia.

Hanna Westerholm: [00:36:30] Minna sinähän olet Isoäiti. Miten haluaisit, kun lapsenlapsesi tulee viikonlopuksi käymään, annetaanko sulle lappua, vai mikä olisi

konkreettisesti paras tapa toimia, kun viedään lapset kylään esimerkiksi mummin luo?

Minna Oulasmaa: [00:36:44] Olen aloittanut hänen hoitonsa siitä lähtien, kun hän oli lähestulkoon vastasyntynyt ja olen hoitanut häntä paljon. Tietenkin ohjeet muuttuvat ajan saatossa ja alussa oli hyvin paljon, että mihin aikaan hän menee nukkumaan ja minkälaiset on syöntivälit. Lähden aina liikkeelle siitä, että vaikka olen itse tämän alan ammattilainen, niin vanhempi sen lapsen asiantuntija ja aina halusin kuulla häneltä ne hoito-ohjeet, koska hän tiesi parhaiten. Hän oli sen lapsen kanssa koko ajan ja halusin vahvistaa myös hänen vanhemmuuttaan. Eliikkä aina on mennyt sillä tavalla, että olen pyytänyt häneltä ohjeita ja se on toiminut hyvin. Myös sen suhteen tehtiin alusta asti rajat, sanoin, että aina saat kysyä minulta hoitoapua. Kysy aina kun tarvitset, aina kun haluat. Mutta minä pidän huolen siitä, että ilmoitan, milloin minulle sopii. Ja se on toiminut. Se on ollut tosi yksinkertainen ja helppo, silloin en joudu koskaan semmoiseen tilanteeseen, että minun olisi vaikea kieltäytyä, kun on jotain itselle sovittua menoa vaikka. Ja aina hän voi kysyä ja aina mä voin kieltäytyä ja kumpikaan ei loukkaannu.

Hanna Westerholm: [00:37:57] Rehellisyys on mielestäni tärkeintä. Ettei tarvitse arvailla, että sopiikohan tämä nyt oikeasti vai ei. On tosi hyvä tietää, että isovanhempi sanoo rehellisesti kuin ei käy ja rehellisesti kun käy. Sitten on niin kuin hyvä fiilis.

Raisa Cacciatore: [00:38:10] Helposti on semmoisia oletuksia, että miten ihmiset toimivat ja minkä sääntöjen mukaan he toimivat ja tällaiset sopimukset jäävät tekemättä. Kuulostaa tosi kivalta Minna, että vaikka olet terveydenhoitaja ja monin tavoin ammattilainen ja neuvot vanhempia näissä asioissa niin kuitenkin tässä asiassa sinä olet mummo ja annat vanhempien olla vanhempia ja osoitat hänelle myös sen tilan. Ja tämä puheeksi ottaminen on vaikeaa monissa asioissa, kun on joku kiperä tai herkkä tai jotenkin rankka asia, mistä haluaisi keskustella. Se on hyvä sääntö, että ensin tuo sen myönteisen. Ensin kertoo jotain ihanaa, josta on kiitollinen ja onnellinen, jolloin sen toisen mieleen herää semmoinen ajatus että "olen aivan samaa mieltä sinun kanssasi." sen on helpompi sanoa, että sitten on vielä tämmöinen asia, josta haluaisin jutella tässä vähän. Ja sitten vielä loppuun se hampurilaismalli, että "Ihanaa kun ymmärsit tämänkin ja tiedän että voin luottaa sinuun".

Minna Oulasmaa: [00:38:10] Ja ehkä siinäkin, että on huoli, jotain lapsen liittyvää, ja sen lapsen etu on kyseessä. Puheeksi otetaan siis huoli lapsesta, eikä niin että sinä olet huono vanhempana. Se on ihan eri tavalla vaikeaa ottaa vastaan, jos sen kuulee sillä tavalla tai että se sanotetaan niin että sinä olet huono tai olet pärjäämätön.

Raisa Cacciatore: [00:39:27] Tämä on äärettömän herkkä aihe, vanhemmuuden taidot ja kuka sen lapsen omistaa. Näistä tulee paljon loukkaantumisia ja semmoista pinnan alla kuohuntaa ja tragedioita, mikä on surullista, kun isovanhemmat ovat kuitenkin niin äärettömän tärkeä voimavara. Haluan kertoa semmoisen esimerkin, että mullahan omia vanhempia ei ollut elossa silloin, kun lapseni oli pieniä. Mutta sitten Italian anoppi tuli Suomeen ja sanoi että nyt häntä tarvitaan täällä ja muutti meille vuodeksi asumaan, kun mulla oli kaksi pientä lasta. Olin häkeltynyt ja ällistynyt ja italialaiseen tapaan hän sitten voimakkaasti osoitti, että näin tehdään ja näin tehdään ja sitten kun minä sanoin, että ”No ei tehdä, eikä lasta ei saa noin säikäyttää, kuritapana käsiä läiskyttää yhteen naaman edessä, että saa sen räpsyttämään silmiään, nyt ei missään nimessä”. Ja hän katsoi minua ja sanoi ei missään nimessä. Ja sen jälkeen sanoi kaikille, että ei missään nimessä lapselle näin. Hän muutti aina sekunnissa oman näkemyksensä. Meillä oli niin hauska vuosi yhdessä, että se oli huikean ihanaa. Hän sopeutui kaikkeen, automaattisesti, salamannopeasti, heti, vaikka traditio Italiassa on täysin päinvastoin ehkä.

Hanna Westerholm: [00:40:39] Tosi kiva tarina. Eli mummit vaan meille kotiin, mummit ja vaarit mukaan hoitoon.

Minna Oulasmaa: [00:40:44] Tässä voi vielä kokea suurimman ehkä rooliristiriidan, kun isovanhemmuus on aina uusi rooli. Suurin rooliristiriita, missä olen ehkä ikinä ollut, oli hetki, että meitä istui kolme naispuolista henkilöä sängyn laidalla vierekkäin. Minä istuin keskellä pidettiin kaikki käsistä kiinni. Ja vasemmanpuoleinen käsi, siellä sanottiin mulle että ”Sinä olet Minna, minun lapsenlapseni, tyttärentyttäreni”. Sitten oli vähän aikaa hiljaista ja oikealta puolelta sanottiin ”Minna, sinä olet minun mummini”. Siinä samassa hetkessä, kun oma isoäitini puhui minusta lapsenlapsena, vajosin sinne omaan lapsuuteen ja mietin sitä mummoa. Ja sitten mun lapsenlapseni sanoi, että minä olen hänen mumminsa. Se oli aika häkellyttävä tilanne. Sukupolvien ketju ja miten kaikki seuraa toinen toisiaan.

Raisa Cacciatore: [00:41:38] Miten voimakkaita tunteita ja miten ihania oivalluksia näihin kaikkiin liittyy.

Hanna Westerholm: [00:41:43] Tosi kiva tarina. Tämä oli nyt meidän viimeinen kysymyksemme, niin siirrytään seuraavaksi loppukevennykseen.

Minna Oulasmaa: [00:41:49] Kuten en aina jaksanut ehkä siivotakaan, niin en jaksanut aina laittaa täydellistä kotiruokaa parhaista raaka-aineista, vaan käytin myös eineksiä. Siihen aikaan, reilu parikymmentä vuotta sitten, oli ja on niitä vieläkin, valmiita eineslihapullia pakattuna suojakaasupussiin. Lapset olivat ulkona ja oli kova pakkanen, he tulivat sisään ja keittiö oli siinä hyvin lähellä tuulikaappia. Poika avasi oven ja kysyi "Äiti, ootsä laittanut ruokaa, vai ootsä pieraissut?". Niin hyviä olivat ne lihapullat.

Hanna Westerholm: [00:42:33] Kiitos Minna. Nyt olisi taas aika viikon Libero-vinkille. Tänään ajattelin puhua vähän lasten ihoista ja ihonhoidosta. Onko teidän lapsillanne silloin tällöin kuiva iho? Meidän pojillamme on aina ollut kuiva iho, joka on välillä aika huonossa kunnossa. Meillä on aina iltaisin ja joskus kun ehtii, aamuisinkin, lapsille pieni Baby Spa -sessio. Laitetaan heille paljon rasvaa tai öljyä. Se pitää vaan tehdä tosi säännöllisesti, jotta iho pysyy hyvässä kunnossa. Jos mietit mistä lapsesi kuiva iho johtuu, niin Liberon sivuilta löytyy hyviä artikkeleita ja videoita pienten lasten ihoista ja ihonhoidosta. Käykää katsomassa. Onko sinulla joku hyvä ihonhoitovinkki, jonka voit jakaa meidän kanssa? Laita tulemaan ihanatipanat.fi -sivuston kautta ja voit voittaa runsaan Libero-tuotepaketin.

Tämä oli Ihana ipanat podcastin toinen jakso ja seuraava jakso tulee taas viikon päästä keskiviikkona. Laittakaa meille kysymyksiä tulemaan ihanatipanat.fi -sivuston kautta. Minä olen siis Hanna Westerholm ja mukanaani olivat tänään Raisa Cacciatore ja Minna Oulasmaa Väestöliitosta. Ollaan taas kuulolla viikon päästä!

[00:43:50] [musiikkia] Ihanat ipanat